

MÜSLÜMAN KİMLİK KRİZİ YAŞAR MI?

Müslümanlar, Hz. Peygamber'in vefatından sonraki süreçte, zaman zaman güçlü zaman zaman da zayıf konumda hayatiyetlerini devam ettirmişlerdir. Kuvvetli olanların zayıfları etkileme olayı söz konusu olduğu için, Müslümanların imkân ve güç bakımından zayıfladıkları dönemlerde kendilerini aciz, savundukları davayı ise göz ardı edebilme yoluna girebilmişlerdir. Güçlü olunca etkili ve yetkili konumundaki Müslümanlar başkaca düşüncelerin etkisine girme ihtimali ise daha az olmuştur. Ancak zayıf kalındığında, baskın bir ideal ve düşünce etkisini gösterdiğinde ise ilk terkedilen nokta dini yaşantı alanı olmuştur. Bazıları, dini yönlerini gizlemeye çalışırken bazıları ise Müslümanlık kisvesinin yanına, yaşanan zamanın genel geçer fikir ve hareket aksiyonlarını eklemeyi tercih etmişlerdir.

20. ve 21. Yüzyılda İslam toplumu batının hegemonyası altında ezilmeye başlamıştır. Batılılar, ilmin ve fennin imkânlarıyla konumlarını geliştirmeyi başarırken, Müslümanlar yokluk, siyasi ve sosyal sıkıntılar içinde bocalamaya devam etmişlerdir. Zamanla Müslümanlar batının gelişmişliği karşısında ona hayran olmaya, onlar gibi yaşamaya, eğer yaşamasının önünde toplumsal bir baskı varsa Müslüman kimliğinin önüne demokrat, liberal, laik, kapitalist, anti-kapitalist, sosyalist vb. sıfatları eklemiştir. Bu sıfatlar, zaman içinde yeni bir tartışmanın önünü de açmıştır. Müslüman, içinde bulunduğu kisvenin yanında başka sıfatlara da ihtiyaç duyar mı?

Her şeyden önce bir Müslüman, diğer dünyevi sıfatlara ihtiyaç duymayacak bir kisvenin taşıyıcısı olduğunu idrak etmelidir. Müslüman olan bir kişi, yapay sıfatların kendisini arzu etmediği bir mecraya götürebileceğini bilmeli, hayatına o istikamette yön vermelidir. Allah Teâla, Kuran-ı Kerim'inde ve Hz. Peygamber hadis-i şeriflerinde Müslüman ve Mü'min kavramlarını inanalar için kullanmışlardır. Allah Teâla, "Allah'a çağırın, salih amel işleyen ve ben Müslümanlardanım diyen kişiden daha güzel sözlü kim vardır" (Fussilet, 41/32) buyururken sadece Müslümanlığa vurgu yapmaktadır. Bir başka ayette ise Müslüman erkekler ve Müslüman kadınlar ifadesiyle (Ahzab, 33/35) İslam inancını kabul edenlerin kimlikleri tanımlanmaktadır.

Müslüman, teslim olan kişi demektir. Allah'ın emir ve nehiyelerine, Rasulü'nün uygulamalarına uyan kişiye Müslüman denmektedir. Eğer kişinin dayanacağı nokta Allah ve Rasûlü ise, başka ideoloji ve anlayışlara ihtiyacı olmaması gerekmektedir. Bizler Müslümanlar olarak Müslümanlığın yanında başkaca sıfatlar, kisveler arama ihtiyacı hissediyorsak, işte o zaman inanç noktasında kendimizi gözden geçirmeliyiz. Kuran-ı Kerim'in ifadesiyle İslam için söylenen "sağlam kulpu" yetersiz görüp de onun yanına başka sıfatlar arayanın hali başka nasıl tanımlanacaktır.

Demokrasiyi çıkaran batılılar ilk başta kendileri demokrasiye inanmamaktadırlar. Savundukları değerler, menfaatlerinin arkasından gelmektedir. Mesela, Mısırda halk tarafından seçilen bir cumhurbaşkanının ordu tarafından darbeye görevinden uzaklaştırılmasına demokrasinin beşiği, en iyi uygulanan yeri olarak gösterilen Amerika, menfaatlerimize aykırı diye darbeyi reddedememiştir. Ülkemiz tarihinde kara lekeler

olarak yerini alan darbelerden bazılarını da aynı devletlerin gizli veya açık destek verdikleri bilinmektedir. Savunulan değerler, uygulandığı yer ve kişilere göre şekil alıyorsa, orada bir problem söz konusudur. Demokrat Müslüman kavramını da bu çerçeveden okumak daha isabetli olacaktır.

Laiklik, devlet sistemi için uygulanmaya çalışılan bir kavramdır. Din ile devlet işlerinin birbirinden ayrıldığını ifade etmektedir. Ancak bazı Müslümanlar kendilerini laik olarak tanımlayabilmektedir. Laik Müslüman olunamayacağını bilmeden, onun sadece devlet sistemi için söz konusu olduğunun farkında bile değildirler. Zaten devletin sistemi içindeki Diyanet İşleri Başkanlığı gibi bir dini kurumu yönetmesi itibariyle laik bir yapıdan söz etmek mümkün değildir. Müslüman bir topluma sonradan giydirilmeye çalışılan bu tür kisvelerin, kişinin giydiği elbisenin üzerine olmaması gibi garip bir görüntü verdiğini anlamak gerekmektedir.

Gezi olayları ile birlikte anti-kapitalist Müslümanlar diye bir grubun ortaya çıktığı görülmektedir. Bu kişiler, kapitalist sistemin karşısındaki Müslümanlar olarak kendilerini tanımlamaktadırlar. Ne acıdır ki, söz konusu grubun lideri, kapitalist sistemin en önemli araçlarından olan bankalardan birinin atm'sinden para çekerken görüntülenmiştir. Müslüman olma sıfatı yetmeyip anti-kapitalist bir kisveyi de taşıma gereksinimi hissedenlere nedense savundukları dava da yeterli gelmemiştir. Müslüman, dünya nimetlerinden faydalanır, zengin olabilir ancak elindeki nimetleri verenin Allah olduğunu da unutmaz. Sermaye düşmanlığı yaparak Müslüman olmaya çalışmak sadece zamanını boş yere harcamak ve istikametinde sorunlar yaşamak demektir. Unutmayalım ki, cennetle müjdelenen sahabilerin hayatları incelendiğinde çoğunun zengin olduğu tespit edilmektedir.

Müslümanların kimlik problemleri, Müslüman ifadelerinin önü veya arkasına bir takım sıfatları getirmekle bitmemektedir. Bugün gündelik hayatımızda İslâm'ın emrettiği bazı uygulamaları yapıp yapmama noktasında da bunun tezahürlerini görmekteyiz. Mesela, iki Müslüman karşılaştığı zaman Allah Rasûlü'nün ifadesiyle ilk önce selam vermeleri gerekmektedir. Ancak biz onun yerine günaydın, merhabalar, selam gibi ifadeleri yerleştirmeye çalışmaktayız. Samimi bir Müslüman, Müslüman kardeşine selam verdiğinde ise, ya boş boş bakılmakta ya selama karşılık günaydın denilmekte ya da kısık sesle selam alınmaktadır. Bir işyerinde, "insanlar ne der" diye bazı Müslümanların namazlarını gizli kılma kimlik krizinden başka ne ile açıklamak gerekir. Buna ilaveten, emrinde çalışanların namazlarını kılmasına ve Cuma namazına gitmesine müsaade etmemek hangi gerekçelerle açıklanmalıdır. Din dersine karşı çıkıp da ben Müslümanım demek, şeriatın İslam olduğunu bilerek "kahrolsun şeriat" diyerek sokakları adımlamak, bildiğimiz dini bilgileri bu devirde onları uygulamak zor diyerek göz ardı etmek vs. konumda olanların Müslümanlık anlayışları ile kendilerine ek olarak aldıkları sıfatlar nasıl açıklanmalıdır.

Samimi bir Müslüman için İslam her şeyiyle tekâmül etmiş bir dini ifade eder. Onun yanında başkaca dünyevi ideolojilere, anlayışlara ihtiyaç hissetmez. Allah Rasûlü'nün beni yaşlandırdı dediği ayet gereğince, Müslüman, inandım der ve inandığı davayı hayatında

elinden geldiğince uygulamaya gayret eder. O kişi için, dini yaşama sürecinde karşılaşılan sıkıntıların bir kıymeti harbiyesi yoktur. Çünkü o Müslüman, Allah'ın Kuran-ı Keriminde beyan ettiği üzere, "bu yolda kınayanın kınamasını dikkate almaz". Rabbim, o bozulmamış, ilk günkü kadar saf ve temiz olan dinini hakkıyla yaşamayı, "Müslüman" kimliğini başkaca sıfatlara ihtiyaç duymadan en ideal şekilde kabul etmeyi biz dünya meşgaleleri arasında kaybolmuş kullarına lütfetsin.